

VILJANDI VALLAVOLIKOGU O T S U S

Mustla

29. veebruar 2024 nr

Viljandi valla rahvaraamatukogude ümberkorraldamine

Rahvaraamatukogu seaduse (RaRS) § 2 lg 1 alusel on rahvaraamatukogu eesmärk tagada elanikele vaba ja piiramatut juurdepääs informatsioonile, teadmistele, inimõtte saavutustele ning kultuurile, toetada elukestvat õppimist ja enesetäiendamist.

RaRS § 2 lg 2 sätestab, et rahvaraamatukogu on seaduse tähenduses munitsipaalraamatukogu, kes kogub, säilitab ja teeb lugejale kättesaadavaks temale vajalikud trükised, auvised ja teised teavikud ning avalikud andmebaasid.

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lg 1 p 34 sätestab, et volikogu ainupädevusse kuulub valla või linna ametiasutuse ja valla või linna ametiasutuse hallatava asutuse moodustamine, ümberkorraldamine ja tegevuse lõpetamine ning ametiasutuse põhimääruse kinnitamine.

RaRS § 12 lg 1 kohaselt toimub rahvaraamatukogu ümberkorraldamine või tegevuse lõpetamine kohaliku omavalitsuse volikogu otsusel.

Viljandi Vallavolikogu 28.09.2023 määrusega nr 43 "Viljandi Vallvolikogu 29.09.2022 määruse nr 21 „Viljandi valla arengukava aastateks 2022-2030“ muutmine" muudeti Viljandi valla arengukava aastateks 2022-2030. Eelnimetatud määruse lisa 1 „Viljandi valla tegevuskava 2023-2030“ programm "Kultuuri, spordi ja vaba aja veetmise võimaluste arendamine" meede 1 "Raamatukogude meede" punkt 1 näeb ette raamatukogude võrgu optimeerimise.

Viljandi vallas on neli rahvaraamatukogu (neliteist haruraamatukogu):

1. Paistu Rahvaraamatukogu (registrikood 77001323)
 - 1.1. Päri haruraamatukogu,
 - 1.2. Puiatu haruraamatukogu,
 - 1.3. Heimtali haruraamatukogu,
 - 1.4. Ramsi haruraamatukogu.
2. Kolga-Jaani Rahvaraamatukogu (registrikood 77001352)
 - 2.1. Saarepeedi haruraamatukogu,
 - 2.2. Leie haruraamatukogu,
 - 2.3. Tännasilma haruraamatukogu.
3. Tarvastu Raamatukogu (registrikood 75012647)
 - 3.1. Holstre haruraamatukogu,
 - 3.2. Kärstna haruraamatukogu,
 - 3.3. Suislepa haruraamatukogu,
 - 3.4. Väluste haruraamatukogu.

4. Viiratsi Rahvaraamatukogu (registrikood 77001346)

4.1. Vana-Võidu haruraamatukogu,

4.2. Uusna haruraamatukogu,

4.3. Pärsti haruraamatukogu.

Käesoleva otsusega tehakse alljärgnevad muudatused:

1. Luuakse uus asutus Viljandi valla raamatukogu, mis hakkab täitma raamatukoguteeninduse koordineerimisel valla keskraamatukogu ülesandeid ja mille juriidiline aadress on Sakala tn 4, Viiratsi alevik, Viljandi vald, 70101 Viljandimaa;
2. Viljandi valla raamatukoguga liidetakse Paistu Rahvaraamatukogu, Kolga-Jaani Rahvaraamatukogu, Tarvastu Raamatukogu ja Viiratsi Rahvaraamatukogu;
3. Paistu Rahvaraamatukogu, Kolga-Jaani Rahvaraamatukogu, Tarvastu Raamatukogu ja Viiratsi Rahvaraamatukogu tegevus lõpetatakse ja rahvaraamatukogude töötajad viiakse üle Viljandi valla raamatukogu koosseisu (va direktorite ametikohad);
4. Viljandi valla raamatukogu direktori ametikohale kuulutatakse välja avalik konkurss.

Novembrist 2022 kuni oktoobrini 2023 viidi läbi 4 kultuurivaldkonna supervisiooni, mille käigus rahvaraamatukogu direktoritega koos vaadati läbi nende tööülesanded ning arutleti, milliseid raamatukoguteeninduse parendamise võimalusi pakub rahvaraamatukogude ümberkorraldamine. Viljandi valla 4 rahvaraamatukogu on alates 2020. aasta liitmisest toimetanud ühtse meeskonnana ning kasutavad juba praegu nimetust ning sümboolikat „Viljandi valla raamatukogud“. Rahvaraamatukogude eelarved koostatakse ühtsetel alustel ning sündmuseid korraldatakse koostöös.

Ümberkorraldamine on vajalik Viljandi valla rahvaraamatukogude viimiseks ühtse juhtimise alla, mille tulemusel:

- paraneb juhtimispädevus ja projektitöö korraldus: kõik haruraamatukogud saavad võrdselt arendatud, kaotamata oma piirkondlikku eripära;
- lõpeb mitmete juhiülesannete dubleerimine (aruanded, ohutuse- ja töökeskkonnavaline dokumentatsioon, eelarve jne);
- lihtsustub raamatukogude koostöö (üritused, näitused, koolitused jne);
- on võimalik personali paindlikum rakendamine (lahtiolekuajad, koolituste ning asenduste korraldamine);
- on raamatukogudes läbimõeldum komplekteeritus, ühtsed fondid ning parem kogude kasutus - menukid (rohkem loetavad raamatud) on kõikides kogudes, vähem laenutatavate raamatute osas saab igale kogule valida alamteema, mida soetatakse;
- raamatukogu kui kogukonnakeskuse mudeli ülevallaline rakendamine (ruumide ühis- ja riskasutus, ligipääsetavus, avatud ruum jne);
- riigi suunise järgimine: uue rahvaraamatukogu seaduse eelnõu alusel nähakse ette igasse omavalitsusse üks keskraamatukogu.

Eelmine Viljandi valla rahvaraamatukogude ümberkorraldamine toimus 2020. aastal mille tulemusel 21-st rahvaraamatukogust sai 4 rahvaraamatukogu haruraamatukogudega. Kõik töötajad koondati ja konkurssidega valiti rahvaraamatukogudele direktorid ja töötajad. Viljandi valla neljal rahvaraamatukogul on hetkel kolm direktorit ja puuduoleva direktori (Kolga-Jaani Rahvaraamatukogu) ülesandeid täidavad Viiratsi ja Paistu Rahvaraamatukogude direktorid.

Ümberkorraldamise ettevalmistamisel kaaluti põhjalikult erinevaid võimalusi kuidas ümberkorraldused läbi viia ja arutelude käigus jõuti seisukohale, et asjakohane on luua uus asutus, millele liidetakse olemasolevad rahvaraamatukogud. Praegused rahvaraamatukogude direktorid on ümberkorraldusest teadlikud ja olnud protsessi kaasatud.

Ümberkorralduse tulemusel toimuvad lisaks alljärgnevad muudatused:

- Viiratsi Rahvaraamatukogu Vana-Võidu haruraamatukogu jätkab Viiratsi haruraamatukogu teeninduspunktina;
- Heimtali haruraamatukogu lõpetab tegevuse 30.04.2024 seose Heimatli Põhikooli ruumivajadusega ning lugejate arvu vähenemisega. Piirkonda hakkavad teenindama Ramsi ja Päri haruraamatukogud.
- Tarvastu Raamatukogu Väluste haruraamatukogu lõpetab tegevuse 30.04.2024 seoses lugejate arvu vähenemisega (tuginedes raamatukogu kasutusstatistikale) ja ruumide mittevastamisega töötingimustele (lähtudes Tööinspeksiooni 13.06.2023 toimunud külastusele järgnenud ettepanekute kokkuvõttest). Ruumid asuvad Väluste korterelamus (eraomandis), puuküttega 2-toalises korteris, II korrusel.

Paistu Rahvaraamatukogul, Kolga-Jaani Rahvaraamatukogul, Tarvastu Raamatukogul ja Viiratsi Rahvaraamatukogul on ühine Viljandi valla raamatukogude nõukogu, mille pädevuses on raamatukogu tegevuse analüüsimine, tegevust puudutavate oluliste küsimuste läbi arutamine ja vastavate ettepanekute tegemine direktori(te)le ja vallavalitsusele. Raamatukogu nõukogu arutas Viljandi valla rahvaraamatukogude ümberkorraldamist 16.10.2023, 05.12.2023 ja 08.02.2024 toimunud koosolekutel. Rahvaraamatukogu nõukogu ümberkorraldamisele vastuargumente ei esitanud ja võttis info teadmiseks, põhjendusel, et suures osas on tegemist juhtimisulatus ümberkorraldusega.

Rahvaraamatukogude ümberkorraldamisega kaasnev finantsiline kokkuhoid:

- Litsensti- ja kasutajatasude osas - litsentsitasu makstakse ühe asutuse, mitte mitme eest (Persona, Amphora, Veera jne);
- palgafondi vähenemine, orienteeruvalt 27 000 eurot aastas - 2023. aastal oli raamatukogudes kokku 18 ametikohta (sh 4 direktorit), mida täidab 22 inimest ja palgafondi suuruseks 333 260 eurot.

Viljandi Vallavolikogu 28.02.2022 määruse nr 7 „Viljandi valla põhimäärus“ § 22 lg-te 4 ja 5 kohaselt asutuse moodustamise, ümberkorraldamise ja lõpetamise otsustab volikogu ja korraldab valitsus.

RaRS § 12 lg 2 kohaselt teatab valla- või linnavalitsus rahvaraamatukogu ümberkorraldamisest või tegevuse lõpetamisest Kultuuriministeriumile vähemalt üks kuu enne kavandatavat tähtaega.

Tulenevalt eeltoodust ja võttes aluseks kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lg 1 p 34, § 35 lg 2, rahvaraamatukogu seaduse § 12 ning Viljandi Vallavolikogu 28.02.2022 määruse nr 7 „Viljandi valla põhimääruse“ § 22 lg 4 ja lg 5, Viljandi Vallavolikogu

o t s u s t a b:

1. Luua alates 01.04.2024 Viljandi valla ametiasutuse hallatav asutus Viljandi valla raamatukogu;
2. Korraldada ümber alates 01.05.2024 Paistu Rahvaraamatukogu (registrikood 77001323), Kolga-Jaani Rahvaraamatukogu (registrikood 77001352), Tarvastu Raamatukogu (registrikood 75012647) ja Viiratsi Rahvaraamatukogu (registrikood 77001346) tegevus liites alates 01.05.2024 Viljandi valla raamatukoguga:
 - 1) Paistu Rahvaraamatukogu (registrikood 77001323);
 - 2) Kolga-Jaani Rahvaraamatukogu (registrikood 77001352);
 - 3) Tarvastu Raamatukogu (registrikood 75012647);
 - 4) Viiratsi Rahvaraamatukogu (registrikood 77001346);
3. Lõpetada hiljemalt 30.04.2024 Paistu Rahvaraamatukogu (registrikood 77001323); Kolga-Jaani Rahvaraamatukogu (registrikood 77001352), Tarvastu Raamatukogu (registrikood 75012647) ja Viiratsi Rahvaraamatukogu (registrikood 77001346) tegevus.

4. Viljandi valla raamatukogu täidab Viljandi valla keskraamatukogu ülesandeid ja selle haruraamatukogud on:

- 4.1. Päre haruraamatukogu,
- 4.2. Puiatu haruraamatukogu,
- 4.3. Ramsi haruraamatukogu,
- 4.4. Kolga-Jaani haruraamatukogu,
- 4.5. Saarepeedi haruraamatukogu,
- 4.6. Leie haruraamatukogu,
- 4.7. Tănassilma haruraamatukogu,
- 4.8. Tarvastu haruraamatukogu,
- 4.9. Holstre haruraamatukogu,
- 4.10. Kärstna haruraamatukogu,
- 4.11. Suislepa haruraamatukogu,
- 4.12. Viiratsi haruraamatukogu,
- 4.13. Uusna haruraamatukogu,
- 4.14. Pärsti haruraamatukogu,
- 4.15. Paistu haruraamatukogu.

5. Viljandi valla raamatukogu on Paistu Rahvaraamatukogu, Kolga-Jaani Rahvaraamatukogu, Tarvastu Raamatukogu ja Viiratsi Rahvaraamatukogu õigusjärglane.

6. Viljandi Vallavalitsusel teatada rahvaraamatukogude ümberkorraldamisest Kultuuriministeeriumile vähemalt üks kuu enne kavandatavat tähtaega.

7. Käesoleva otsusega mittenõustumisel võib esitada vaide 30 päeva jooksul otsuse teatavakstegemisest arvates Viljandi Vallavolikogule (viljandivald@viljandivald.ee või Kauba 9, 71020 Viljandi) või kaebuse Tartu Halduskohtule (trhktartu.menetlus@kohus.ee või Kalevi 1, 51010 Tartu).

8. Otsus jõustub teatavakstegemisest.

(allkirjastatud digitaalselt)

Mait Allas

vallavolikogu esimees

Koostaja: Evelyn Härm, haridus- ja kultuuriosakonna juht

Esitaja: Viljandi Vallavalitsus

Hääletamine: poolthäälteenamus